

POZDNÍ ÚSPĚŠNÉ HNÍZDĚNÍ LEDŇÁČKA ŘÍČNÍHO *Alcedo atthis* (L.)

Miloslav Hromádka a Hana Krausová

O třetím možném hnízdění ledňáčka říčního je psáno již ve více literárních pramenech a je též uvedeno v našem základním ornitologickém díle Fauna ČSSR, Ptáci 3 (HUDEC et al. 1983). Je pochopitelné, že toto hnízdění musí časově zapadat do pozdního léta, kdy již rozmnožovací pudové jednání bývá značně potlačeno a tedy úspěšnost tohoto třetího hnízdění je s velkou pravděpodobností nízká. Tak popisuje PAVLÍK (1967) úspěšné třetí vyvedení mláďat koncem srpna 1963, kdežto v následujícím roce, kdy se hnízdění protáhlo do první dekády měsíce září, proběhlo již neúspěšně. O pozdějším hnízdění zprávy v naší literatuře chybí.

Ledňáčka, krmícího mládě, pozorovala autorka tohoto sdělení poprvé 15. září 1986. Hnízdní nora se nacházela na řece Orlicí, nedaleko obce Krňovice v okrese Hradec Králové. Výška nory nad hladinou řeky byla asi 250 cm, od vrcholu kolmého břehu potom 50 cm. Ve vzdálenosti pouhých 60 cm od této obsezené nory byla vybudována další nora, která byla silně potřísněna trusem a ze které byla s velkou pravděpodobností také v tomto roce vyvedena mláďata.

Při kontrole 18. září se mláďata v obsezené noře hlasitě ozývala, přesný počet mladých ptáků jsme však nezjistili. Starý pták pilně krmil, avšak nikdy jsme nepozorovali oba rodiče současně. Rovněž kontrola 22. září byla pozitivní. Mladí ptáci byli v noře ve světle baterky již plně opeření a vybarvení. O dva dny později, 24. září, byla hnízdní nora prázdná a podle množství čerstvého trusu v okolí nory bylo vyvedení s velkou pravděpodobností úspěšné. Tuto domněnku nám též potvrdil známý rybář, který pozoroval na několika místech v okolí nory ledňáčky ještě 4. října.

I když u ledňáčka trvá péče o mláďata v hnízdě poměrně dlouho, musel být počátek snůšky velice pozdní a odečtem spadá do období kolem 10. srpna.

Údaje z jiných oblastí střední Evropy se však shodují s naším pozorováním, i když většinou končí třetí hnízdění koncem srpna až začátkem září (např. SCHMIDT 1981). Neúspěšné hnízdění, pozorované ve druhé dekádě září popisuje KUPFER (1984) a konec hnízdění ve druhé polovině září byl též zjištěn v jižním Švédsku a Estonsku. V jižnějších oblastech střední Evropy zatím nejpozději opustila mláďata hnízdo mezi 9. - 13. říjnem (BEZZEL in GLUTZ von BLOTZHEIM et al. 1980).

Zusammenfassung

EINE SPÄTE ERFOLGSREICHE EISVOGELBRUT *Alcedo atthis* L.

Am Fluss Orlice bei der Gemeinde Krňovice in Ostböhmen wurde am 15.9.1986 ein brütendes Eisvogelpaar (*Alcedo atthis*) festgestellt. Das Nest wurde von da ab regelmässig kontrolliert und am 22.9.1986 das letzte Mal die Anwesenheit der Jungvögel am Nest beobachtet. Zwei Tage später war das Nest leer. Allen Anzeichen nach verlief diese Brut erfolgreich.

Literatura

- BEZZEL, E., in GLUTZ von BLOTZHEIM, V.N., BAUER, K.M., et al., 1980: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 9. Wiesbaden: 735-774.
- KUPFER, J., 1984: Drei Jahresbruten beim Eisvogel. *Der Falke*, 6.
- PAVLÍK, P., 1967: Jak hnízdí ledňáček. *Živa* 15, 6: 234-236.
- SCHMIDT, H.W., 1981: Brutbiologische Beobachtungen an Eisvogel und Gebirgsstelze. *Der Falke*, 1: 6-9.

Adresa autora

Miloslav Hromádka, Halasova 824, 500 09 Hradec Králové